

KLP

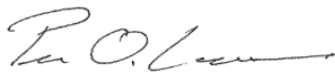
Den følgende rapporten er en uavhengig gjennomgang av bedriftens klimaregnskap basert på det samlede energiforbruket knyttet til daglig drift av virksomheten. Klimaregnskapet viser en oversikt over CO₂-utslipp til virksomheten målt i CO₂-ekvivalenter, basert på innrapporterte data fra ulike interne og eksterne systemer.

Gjennom en slik analyse kan virksomheten enklere identifisere tiltak for å redusere energi- og ressursforbruket og dermed også redusere egne utslipp av klimagasser. Hensikten med energi- og klimaindikatorene i rapporten er å måle virksomhetens energi- og karbonintensitet i forhold til antall ansatte og verdiskapning, i tillegg til å synliggjøre bedriftens utslippsnivå i forhold til andre aktører.

Regnskapet er utviklet i henhold til den internasjonale standarden **Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen)**, som er den mest anvendte standarden for måling av drivhusgasser. Metodikken er utviklet av World Resources Institute (WRI) og World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). GHG-protokollen består av to regnskapsstandarder som forklarer hvordan man kan tallfeste og rapportere klimagassutslipp, og var i 2006 grunnlag for ISO-normen 14064-I. GHG-protokollen baserer sin klimarapportering på tre "scope" eller kategorier av utslipp og skiller mellom direkte og indirekte utslipp. Rapporteringen tar hensyn til følgende klimagasser: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, HFK og PFK, og er omgjort til CO₂-ekvivalenter.

Det totale utslippet til virksomheten i 2010 er **1 146,9** tonn CO₂.

Oslo, 31. mars 2011

Per Otto Larsen
for CO2focus AS

Energi- og klimaregnskap

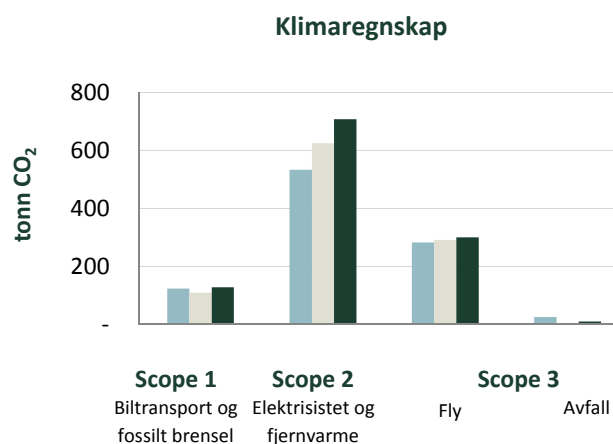
Kategori	Forbruk	Energiekv. (MWh) ¹	Utslipp (tonn CO ₂) ²	Prosentandel
Bensin	25 590 l	233,5	60,7	5 %
Diesel	27 452 l	251,9	68,0	6 %
Elbil	- kWh	-	-	0 %
Fyringsolje/-parafin	- l	-	-	0 %
Naturgass	100 m ³	1,0	0,2	0 %
Sum scope 1		486,4 MWh	128,9 tonn CO₂	11 %
Elektrisitet	3 227 796 kWh	3 227,8	319,6	28 %
Fjernvarme/ -kjøling	2 869 400 kWh	2 869,4	387,6	34 %
Sum scope 2		6 097,2 MWh	707,2 tonn CO₂	62 %
Flyreiser	2 650 954 km		300,4	26 %
Togreiser	- km	-	-	0 %
Restavfall	35 867 kg		10,4	1 %
Papir	30 295 kg		-	0 %
Glass	- kg		-	0 %
Metall	4 680 kg		-	0 %
Plast	413 kg		-	0 %
Trevirke	5 140 kg		-	0 %
Sum scope 3		- MWh	310,8 tonn CO₂	27 %
Totalt CO₂-utslipp fra KLP		6 583,6 MWh	1 146,9 tonn CO₂	100 %
<i>Elektrisitet til utleie</i>	<i>83 600 000 kWh</i>	<i>83 600,0</i>	<i>8 276,4</i>	<i>63 %</i>
<i>Fjernvarme til utleie</i>	<i>39 900 000 kWh</i>	<i>39 900,0</i>	<i>4 663,6</i>	<i>35 %</i>
<i>Fyringsolje til utleie</i>	<i>74 000 l</i>	<i>703,0</i>	<i>197,1</i>	<i>2 %</i>
Sum scope 3 (utleie)		124 203,0 MWh	13 137,1 tonn CO₂	100 %
Totalt CO₂-utslipp fra KLP inkl. utleie		130 786,6 MWh	14 283,9 tonn CO₂	

1) Energiekvivalenter er beregnet for organisasjonens kjernevirksomhet (scope 1 og 2) for å vise den årlige energiintensiteten til bedriftens daglige aktiviteter.

2) Energi og klimaindikatorer inkluderer ikke utslipp fra utleieeiendom.

Energi og klimaindikatorer

	2008	2009	2010	09/10
Totalt utslipp (tonnCO ₂):	966,7	1 030,1	1 146,9	11,3 %
Totalt energiforbruk scope 1 og 2 (MWh):	5 845,7	6 365,3	6 583,6	3,4 %
CO ₂ utslipp per ansatt (tonn CO ₂ /ansatt):	1,4	1,4	1,5	8,7 %

Rapportering i henhold til Greenhouse Gas Protocol

Scope 1: Direkte utslipp

Omfatter direkte utslipp fra kilder som eies eller kontrolleres av selskapet, herunder egne biler, kjøretøy, eller fra prosess, transport av ansatte.

Scope 2: Indirekte utslipp

Er utslipp knyttet til innkjøpt energi, hovedsakelig elektrisitet og eller fjernvarme.

Scope 3: Indirekte utslipp

Omfatter andre indirekte klimautslipp. Utslippene er et resultat av selskapets aktiviteter, men slippes ut fra kilder som ikke kontrolleres av selskapet.

Klimaregnskap (tonn CO₂)

Kategori	2008	2009	Noter	2010	09/10
Bensin	53,8	49,1	1	60,7	24 %
Diesel	70,7	60,7	1	68,0	12 %
Elbil	-	-		-	-
Fyringsolje/-parafin	-	-		-	-
Naturgass	-	-	1	0,2	n.a.
Sum scope 1	124,4	109,8		128,9	17 %
Elektrisitet	324,3	357,8	2	319,6	-11 %
Fjernvarme/-kjøling	209,1	266,5	3	387,6	45 %
Sum scope 2	533,4	624,3		707,2	13 %
Flyreiser	283,0	292,1	4	300,4	3 %
Togreiser	-	-		-	-
Restavfall	25,8	3,9	5	10,4	165 %
Papir	-	-	5	-	0 %
Glass	-	-		-	-
Metall	-	-		-	-
Plast	-	-		-	-
Trevirke	-	-		-	-
Sum scope 3	308,8	296,0		310,8	5 %
Totalt CO₂-utslipp fra KLP	966,6	1 030,1		1 146,9	11 %
<i>Elektrisitet til utleie</i>	<i>5 809,4</i>	<i>5 930,1</i>		<i>8 276,4</i>	<i>40 %</i>
<i>Fjernvarme til utleie</i>	<i>2 446,0</i>	<i>3 010,4</i>		<i>4 663,6</i>	<i>55 %</i>
<i>Fyringsolje til utleie</i>	<i>446,5</i>	<i>77,2</i>	6	<i>197,1</i>	<i>155 %</i>
Sum scope 3 (utleie)	8 702,0	9 017,7	7	13 137,1	46 %
Totalt CO₂-utslipp fra KLP inkl. utleie	9 668,6	10 047,8		14 283,9	42 %

Noter

- Utslipp fra innrapportert drivstofforbruk fra firmabiler og kilometergodtgjørelse. Kontoret i København brukte 1000 kWh med naturgass til oppvarming i 2010.
- Innrapportert forbruk av elektrisitet ved kontorene på Paleet, KLP-huset, i Bergen, Holberg Terrasse, Trondheim og København. Strømforbruk ved Paleet for første halvdel av 2010 er beregnet ut fra KLPs andel av totalt forbruk. Utslippsfaktor for strøm er beregnet fra nordisk produksjonsmiks fra 2004-2008 (Nordel), og gir 99 gCO₂/kWh.
- Utslipp fra innrapportert forbruk av fjernvarme og fjernkjøling ved KLP-huset og Paleet i Oslo, samt i København. For å beregne utslippsfaktor er det hentet inn informasjon om fjernvarme/kjølemiks fra Hafslund fjernvarme og Hvidovre Fjernvarme i Danmark.
- CO₂-utslipp fra flyreiser er beregnet og rapportert av reiseselskapet Berg-Hansen.
- Utslipp fra energigjenvinning av restavfall og materialgjenvinning av papiravfall. Materialgjenvinning av papir gir i utgangspunktet en klimagevinst og bidrar derfor i denne sammenheng ikke til klimagassutslipp. Det ble i 2008 og 2009 estimert papirforbruk. Økningen i mengde restavfall er grunnet bedre rapporteringsgrunnlag og flytting til nytt bygg i Oslo.
- To eiendommer i Oslo og Trondheim brukte fyringsolje i 2010. Forbruket stammer i hovedsak fra Oslo-eiendommen.
- Økningen skyldes blant annet nyervervede eiendommer og inkludering av noen leietakermålere.

Kildehenvisning

- Scope 1 - Klimaindikatorer for drivstoff er hentet fra SFT og Energilink (Teknisk Ukeblad)
 - Kilder til energikonvertering av drivstoff er Energilink og NVE, NP, BP og Statoil Forskningscenter (2001-2008).
- Scope 2 - Klimaindikator for elektrisitet er beregnet fra nordisk produksjonsmiks. Kilde: Nordel og PointCarbon (04-08).
 - Klimaindikator for fjernvarme er beregnet ut fra energimiks rapportert fra fjernvarmeleverandør.
- Scope 3 - Klimaindikator for flyreiser er beregnet på bakgrunn av informasjon fra Lavutslippsutvalget og DEFRA.
 - Klimaindikator for varetransport og tog er hentet fra SINTEF, DEFRA, SSB, NSB, Väg- och transportforskningsinstitut.
 - Klimaindikatorer for håndtering av restavfall er hentet fra Grønn Byggallianse og for kildesortert avfall (energi- eller materialgjenvunnet) fra Avfall Norge. Avfallshåndtering som i utgangspunktet gir energi- eller materialutbytte, gis i klimaregnskapssammenheng intet ekstra klimafordrag, men settes som nullutslipp.